

FANNY TUR

«L'actual Govern és infinitament millor que l'alternativa»

Fanny Tur (Sant Miquel de Balansat, municipi de Sant Joan de Labritja, Eivissa, 1961) és la nova consellera de Cultura, Participació i Esports del Govern balear des del passat 10 d'abril. Ha entrat a l'Executiu substituint la dimitida —per raó de la crisi dels contractes— Ruth Mateu i ho fa com a independent però a proposta de Més per Mallorca, acceptada pel PSIB i Podem.

*Per Miquel Payeras
Fotografies d'Isaac Buj*

La Conselleria de Cultura d'aquest Govern deu estar maleïda: la primera consellera durà només nou mesos, la segona dotze, i vostè ja en porta un, o sigui que n'hi queden...

—[Riu] Sí que comencem bé! Jo espero durar fins a finals de legislatura.

—Assumir la Conselleria a mitjan legislatura, amb tots els projectes del Govern en marxa o almenys dissenyats, no provoca un cert vertigen?

—No. És vera que pugues a un tren en marxa, però vertigen... no, en absolut. Et fa, si de cas, ser més conscient de la responsabilitat que assumeixes i de la necessitat de fer via per posar-te al dia.

—En el discurs políticament correcte de l'esquerra i del nacionalisme la cultura sempre ocupa un lloc destacat. Tanmateix, en les llistes oficials del Govern la Conselleria de Cultura, Participació i Esports que vostè presideix, hi apareix, talment a la seva pàgina web, la darrera de totes. És això casualitat o té cap significat?

—[Riu] Home... l'important és la política cultural que es faci.

—Potser no té importància, però és cridaner, igual que el fet que la seu de la Conselleria estigui a l'edifici —el Palma Arena— que és el símbol de la corrupció dels temps de Jaume Matas, i que és, a més, laberíntic, lleig, fred i poc adequat per a les oficines d'una conselleria. O no?

—He de reconèixer que no és gaire cosa, però igual que passa amb la col·locació a l'últim lloc de la llista oficial de la Conselleria, no vol dir res quant a la valoració política de la cultura que fa el Govern. O almanco jo m'estimo més pensar així [riu].

—Com a consellera de Participació, què creu que s'ha de fer per assolir una implicació ciutadana més intensa en la vida pública en aquests temps que ens ha tocat viure de gran desencís de la política?

—Comptar amb la gent, amb les associacions representatives. No sols parlar de participació sinó que els ciutadans

notin que les seves opinions es tenen en compte, que són opinions vinculants. Així ho vull fer. Com? Doncs demostrant que cada línia d'ajuda que donarà la Conselleria comptarà amb l'opinió de tots els representants del sector respectiu: associacions, teixit empresarial... Tots els implicats han de tenir dret no sols a expressar la seva opinió sinó que sigui vinculant.

—Alguns sociòlegs teoritzen sobre el fet que a Occident molts ciutadans, en lloc de participar, s'estimen més cedir la responsabilitat a les minories dirigents de cada àmbit —partits polítics, institucions, associacions, sindicats, organitzacions de tot tipus...— i així la participació popular minva cada cop més. Com es pot fer revertir aquest procés?

—En el nostre cas venim de la situació que es va crear a la sortida de la dictadura: aleshores vam viure un boom de participació, de ganes d'experimentar què era ser lliure i de poder decidir per tu mateix en el teu àmbit

—partits, sindicats, organitzacions socials...—, però vet aquí que, una vegada assumida la diguem-ne relativa normalitat, molts ciutadans consideraren que ja es podien relaxar i deixar de participar activament. Això, a la llarga, va provocar, no ens enganyem, la desafecció. Possiblement, els primers responsables som els que hem tingut responsabilitats públiques, però també hi influeixen altres factors. És un fenomen complex que no es revertirà en dos dies. Honestament, crec que només hi ha un camí per fer-lo revertir: comptar amb els ciutadans, que s'adonin que la seva opinió es té en compte i que entenguin que els que estem als despatxos oficials més que autoritats som servidors públics.

—Com a consellera d'Esports ha aprovat una partida de quasi mig milió d'euros per ajudar esportistes il·lencs d'elit a competir fora de les Illes. En moments de tanta penúria pressupostària pública, no seria més lògic invertir exclusivament en esport de base?

—La Conselleria té dues grans línies de responsabilitat respecte a l'esport. La primera, protegir i impulsar el de base, l'escolar, al qual dediquem molts, molts de recursos. La segona, ajudar els esportistes d'alta tecnificació perquè puguin competir fora de les Illes i que així portin el nom de Balears arreu del món. Són els casos d'esports que no tenen un seguiment popular massiu i que són un exemple, un mirall per a l'esport base. Com el vòlei, que ha assolit fites importants. Aquests exemples d'esportistes d'alt nivell ajuden a projectar la imatge del valor de l'esport com a element de cohesió social, de superació... Per tant i en resum, apostem per la prioritat absoluta que és l'esport base però també volem ajudar el d'alt nivell perquè pugui competir fora de Balears.

—Ara que parla de l'exemple que donen els esportistes d'elit, Rafel Nadal és un d'aquests casos?

—Esportivament és un exemple. Del que faci més enllà de l'esport, no en tinc opinió.

—Parlem de Cultura. En temps de realitats virtuals la cultura impresa està condemnada, si no a la desaparició, sí almenys a la marginalitat?

—Estic convençuda que no. El llegat que deixem per a la posteritat és la cultura impresa. És un dels valors i patrimonis fonamentals per a qualsevol país. Una de les responsabilitats públiques fonamentals a Balears ha de ser justament protegir aquest llegat a través de l'ajuda a tot el circuit de la cultura impresa: autor, editor, editorials, impremta, llibreries, biblioteques, distribuïdors...

—L'anomenat suport genèric a la publicació de llibres en català, a través dels consells insulars, va permetre crear una àmplia indústria editorial a les Illes que la crisi econòmica ha destrossat. De fet, queden molt poques editorials. Què s'hi pot fer, en aquest sector?

—A banda del que facin els consells insulars per ajudar el món editorial, que són les institucions que en tenen la responsabilitat, és clar que necessita altres vies de suport. I no sols per impulsar la →

→ publicació d'autors illencs sinó també per explorar altres iniciatives, com per exemple que una editorial d'aquí publiqui autors de fora.

—I els creadors, com se'ls ajuda?

—Ajudant a garantir que funcioni bé el circuit complet al qual em referia abans —editor, editorial, impremta...—, ajudant que pugui ser d'interès d'una editorial de fora publicar-li una obra i, sobretot, ajudant que hi hagi una bona distribució de la seva obra.

—De la mateixa manera, vol ajudar pintors, autors teatrals, músics...?

—Sí. Es tracta d'ajudar a mantenir els circuits respectius. S'ha fet molta bona feina en còmic, arts escèniques, creadors videogràfics... i ara cal reforçar la tasca dels creadors plàstics, com pintors i escultors. A tal fi donarem ajudes perquè hi hagi més interrelació entre artistes de les diferents illes amb l'objectiu que, quan es faci una exposició a qualsevol illa, es pugui veure almenys en una altra, d'aquesta manera crearem una mena de circuit intern balear. Es tracta, en definitiva, de tenir present que la cultura també és economia i que, si creem tots aquests circuits, estarem creant llocs de feina i activitat econòmica que reforçarà a la vegada la manifestació cultural en si.

—I la projecció exterior?

—S'ha de seguir la línia ja existent, la de compatibilitzar la participació a l'Institut Ramon Llull amb la feina que fa l'Institut d'Estudis Baleàrics i l'Illenc (Institut de la Llengua i la Cultura). Per una banda, és molt positiu anar de la mà del Ramon Llull, per la gran potència que té, i perquè ens té molt en compte; però, per l'altra, també l'Institut d'Estudis Baleàrics té àmbits propis d'ajuda —com, per exemple, la gran feina que ha fet en el sector del còmic— i, sobretot, és una institució perfecta per a la promoció cultural entre les diferents illes, per assolir que es conegui en cadascuna allò que es fa a qualsevol d'elles. Són entitats que no se solapen, són complementàries.

—Perquè mai no ha existit una presència estable i prou forta a Barcelona i València d'un ens que projecti la realitat balear, cultural sobretot, cap a Catalunya i País Valencià?

—Això, ho començà el Consell de Mallorca amb l'Espai Mallorca a Barcelona. Després hi hagué algun intent semblant a València. Són idees magnífiques. Per què no han funcionat com ho haurien d'haver fet? Segurament per manca de recursos i possiblement per-

què tampoc s'ha fet tot el que calia fer. Però ja dic: és una idea fantàstica. A mi m'encantaria poder tenir aquest tipus d'espais al Principat i al País Valencià. Seria meravellós.

—Sovint s'ha parlat de la necessitat d'un pacte cultural entre les més grans institucions de les Illes: Govern, els consells insulars i l'Ajuntament de Palma. Què en pensa?

—Per la meua experiència política anterior, al Consell d'Eivissa, tinc molt clar que és imprescindible respectar les competències de cada institució. El Govern no s'ha de ficar en el que fan les altres institucions. Les competències de cada àmbit —ajuntaments, consells i Govern— estan perfectament delimitades. Per tant, el que cal és respectar-se i que cadascú faci el que li pertoca.

—Com a responsable de Memòria Democràtica pot explicar per què va tan lenta la recuperació dels ossos de la fossa comuna de Porreres on s'enterrenen alguns dels assassinats del fran-

«El llegat que deixem per a la posteritat és la cultura impresa. És un valor i un patrimoni fonamentals per a qualsevol país»

quisme a Mallorca? Per què a les altres fosses no es fa res encara?

—Respecte a Porreres, la raó és que els familiars dels enterrats en uns nínxols que estan construïts sobre una part de la fossa volen, lògicament, un compromís per escrit que es deixarà tot com està un pic s'hagi fet l'excavació; aviat s'arreglarà la qüestió. A les altres fosses iniciarem la feina però seguint el principi de donar prioritat —i crec que és perfectament comprensible— a aquelles on presumiblement hi ha les despulles de gent que encara té fills vius.

—Parlem de normalització del català. El Govern dona exemple?

—No tot el que hauria de donar.

—Com s'explica que no tots els membres de l'Executiu, inclosos directors generals, parlin sempre i pertot en castellà?

—Be, podríem dir que hi ha voluntat però falta l'empenta final perquè donem tots exemple. No obstant, no hem oblidat d'on venim.

—Què vol dir?

—Que és molt més difícil posar en marxa que mantenir. La passada legislatura es va liquidar el departament de Política Lingüística, entre altres, i aconseguir armar de bell nou allò que es va fer desaparèixer ha estat molt més complex, difícil i lent que si ens ho haguéssim trobat tot funcionant. S'han fet moltes coses en normalització aquests dos anys. El que passa és que en política lingüística no es veuen mai els fruits de manera immediata.

—L'Obra Cultural Balear està queixosa.

—Sí, i ho comprenc i no pot ser d'una altra manera. M'hi he reunit i m'ho han transmès. Els vaig garantir que la feina s'està fent. És normal que les entitats que han donat la cara i han lluitat per la llengua pròpia d'aquestes Illes estiguin, després de tot el que va passar durant l'anterior legislatura, pressionant per avançar més ràpidament. I que ens critiquin, fins i tot. Però que tothom tingui clar que no parem de fer feina.

—Cap a on ha d'anar la normalització?

—L'objectiu és que no haguem de parlar de normalització quan parlem de català. Que sigui normal a tots els àmbits. Que es pugui viure plenament en català. I que aquest fet normal no suposi cap lluita política, com la que va provocar d'una manera tan irresponsable el PP la passada legislatura.

—IB3 és responsabilitat de la seva Conselleria, també. Com la veu?

—S'estan posant les bases d'una televisió i una ràdio públiques independents, lliures i de qualitat. És ver que s'ha de treballar més en el tema d'audiències de la televisió, però no hem de perdre de vista d'on venim, d'una televisió controlada pel PP.

—Entrem a l'últim bloc de la conversa. El Govern no caurà perquè no hi ha alternativa parlamentària possible. Ara bé, tot indica que noves crisis de relació entre els membres dels Acords pel Canvi —PSIB-PSOE-Podem-Més— com la més recentment viscuda, provocada pels famosos contractes de Més que ara investiga la Fiscalia Anticorrupció, tenen molts de números de repetir-se, per un motiu o un altre

—Jo confio que no passi res més de tot això. I espero que les estratègies po-

«S'estan posant les bases d'una televisió i una ràdio públiques independents, lliures i de qualitat»

lítiques per escenificar diferències no perdin de vista quin és el verdader adversari i quina és l'alternativa a nosaltres. Mirem on estàvem fa dos anys i pensem què ens esperaria en cas que guanyés (el 2019) el PP.

—Crec que aquestes escenificacions a què fa referència, protagonitzades per Podem, són les que fan que el votant d'esquerres illenc estigui recuperant el seu pessimisme tradicional i ja vegi el líder del PP, Biel Company, substituint Francina Armengol després de les pròximes eleccions autonòmiques?

—Confio que el votant d'esquerra no obliidi d'on venim, qui ens va governar fins fa només dos anys. No estic dient que no ens hagi de criticar. Ni tampoc li estic demanant conformisme. En absolut. Però sí que li puc demanar realisme. Per moltes errades que puguem cometre, que jo sóc la primera a assumir, per moltes coses malament que puguem fer —que en fem—, a pesar de tot, l'actual Govern és infinitament millor que l'alternativa que ens espera si el votant d'esquerra cau, fruit d'aquest pessimisme a què es referia la pregunta, víctima del desencís i permet a través de la seva desactivació que torni a governar el PP. El votant d'esquerra té dret a exigir-nos més, a criticar-nos, a pressionar-nos, i fins i tot a sentir-se decebut... i nosaltres, el Govern, li reconeixem aquest dret. Però que ningú perdi de vista d'on venim, qui governava fa dos anys i qui podria tornar governar d'aquí a dos anys més.

—Si Més per Mallorca abandonés el Govern, posem per cas com a conseqüència d'un revifament del cas dels contractes, vostè es mantindria com a consellera?

—No. Vaig ser proposada per Més i, si aquesta formació deixés el Govern, jo em sentiria obligada a dimitir immediatament, per molt còmoda que em trobés —i m'hi trobo— amb el PSIB. ●